

LITERATURA El director del SETMANARI L'EBRE debuta amb una obra de no ficció, editada per Onada, al voltant de l'últim company de 'La Pastora'

L'exhumació d'un maqui duu Òscar Meseguer a reivindicar la memòria en el seu primer llibre

Tortosa Redacció

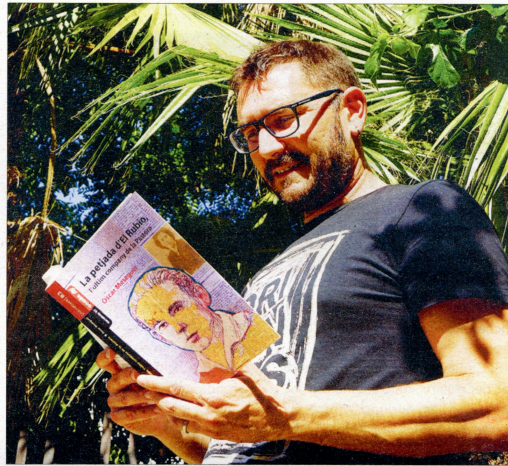
La petjada del Rubio, l'últim company de la Pastora (Onada Edicions, 2022), el primer llibre d'Òscar Meseguer Julian (Alcanyís, 1975), es presentarà per primer cop este dilluns, 18 de juliol, a les 19 h, a la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa. Es tracta d'una reivindicació de la memòria històrica en general, i de totes les víctimes de la Guerra Civil i el franquisme en particular, a partir del relat periodístic de no ficció: al voltant d'un maqui a través del qual l'autor teix dos eixos principals.

D'una banda, s'hi explica el procés d'exhumació de les restes del guerriller del maquis Francisco Serrano Irazo, desencallat tot just a partir d'una sèrie d'articles publicats per Meseguer al SETMANARI L'EBRE -periòdic que dirigeix en la seua versió en paper- durant el 2018. L'autor repassa quines han estat les tecles que han fet avançar este procés **"per a dignificar una memòria individual silenciada"**, i recorda què el va fer capficar: **"Em va caure a les mans una història brutal, que es desenvolupa a la terra de la meua família i que em porta a fets i llocs coneguts, i a partir d'aquí estiro el fil perquè la**

història de Serrano és molt significativa en tots els sentits i perquè el procés que es desencadena fins que en trauen les restes jo el visc una mica com una novel·la".

El treball integra també diferents veus memorialistes que intervenen directament o indirectament en el cas. Finalment, el novembre del 2021, el Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya va obrir una fossa al cementiri dels Reguers, en el punt concret inicialment assenyalat pel Setmanari a instàncies del veí Adrián Grau, i el març del 2021, va tornar les restes a la filla gran de Serrano, Lidia, un dels testimonis que nodrix el drama familiar que s'escola entre les pàgines del llibre, articulat a partir d'**"entrevistes amb familiars i persones de l'entorn i amb historiadors i escriptors que s'havien apropiat prèviament a la figura del Rubio i a la complexa realitat de l'AGLA, controlada amb mà de ferro pel Partit Comunista"**.

Este és l'altre fil del relat: la història del Rubio i de la seua família, repesaliada de forma duríssima per les forces de l'ordre franquistes; la història de l'AGLA com a intent fracassat per a tombar el franquisme i la història de les víctimes que també

L'autor del llibre, amb un exemplar. / NÚRIA CARO

dixen Serrano i els maquis, sobretot, els masovers, exposats a la doble pressió que exercien els guerrillers i la Guàrdia Civil. El testimoni actualitzat de l'únic supervivent d'una família contra la qual Serrano hauria disparat l'any 1950 indiscriminadament, en un acte de suposada revenja per la mort d'un company de l'AGLA, així com altres testimonis del te-

rritori per on es movia la guerrilla, alguns dels quals, inèdits, il·lustren **"la magnitud d'un drama en què Serrano fa el pas de víctima a botxí"**, abans de morir en un tiroteig en l'assalt al xalet dels Nomen, als Reguers, l'any 1954, quan ja només anava amb La Pastora i en un capítol que és l'origen i el final de l'obra de Meseguer.

La història de Francisco Serrano s'entrecreu amb la del procés, impulsat per l'autor, de recuperació del seu cos als Reguers

El llibre fa concessions a l'assaig, però està escrit en un registre periodístic i en el català nord-occidental que guia el SETMANARI L'EBRE -que sobretot dona la veu als entrevistats i encomana el context a algunes vivències personals i a l'obra d'historiadors de referència, com ara José Calvo, Josep Sánchez Cervelló o Raúl González Devis, que han tractat abastament les interioritats de l'AGLA.

L'altra gran font del llibre, segons explica el periodista que l'ha escrit, és el sumari judicial contra Florencio Pla Meseguer, és a dir, La Pastora, desenvolupat a partir del 1960 i que inclou imputacions pels fets protagonitzats quan anava amb Serrano, entre els quals, assalts a Paüls i als Reguers. La presentació a Tortosa anirà a càrrec del periodista i historiador Josep Pitarch i hi intervinirà també la regidora de Memòria de la ciutat, Dolors Bel. ■